

J. Pakuła, Kto pyta, nie błądzi... [w:] Pomoc materialna dla studentów - blog, wpis 14 listopada 2024 r.

online: <http://pomocmaterialna.pl/blog/20241114>,

dostęp: 09 grudnia 2024 r.

Kto pyta, nie błądzi...

Czas wrócić do stałej rubryki pt. Kto pyta, nie błądzi. Dobierają końca bezpłatne szkolenia online, chociaż kilka spotkań jeszcze przed nami. Trudną, ale nie rzeczą niemożliwą, było wybranie trzech pytań. Czas więc na proste odpowiedzi, chociaż pytania wcale nie były łatwe.

Jacek Pakuła 14 listopada 2024

Wracamy z cyklem pt. Kto pyta, nie błądzi... Czytelnikom, którzy zaglądają na naszego bloga od dłuższego czasu, formuła nie jest obca. Zresztą na popularności zyskują spotkania pod tym samym tytułem, organizowane jako bezpłatne webinary, w ramach projektu pt. [Pomoc materialna dla studentów - kompetentnie i na czas! II edycja](#), współfinansowanego ze Środków Ministra Nauki. Mnogość tematów poruszanych przez uczestników tych spotkań sprawia, że trudno jest wybrać tylko trzy pytania. Od czegoś trzeba zacząć. Wyróżnikiem jest ich powtarzalność. Skoro podobne pytania płyną z Bydgoszczy, Krakowa i Wrocławia to znak, że takie łamigłówki mogą przytrafić się każdemu. Nowym gościom wyjaśnimy formułę wpisów z cyklu pt. Kto pyta, nie błądzi... Otóż w listopadzie 2023 r., w ramach projektu finansowanego ze Środków Ministerstwa, rozpoczęliśmy cykl prezentowania odpowiedzi na nadsyłane, czy zadawane podczas rozmów, webinarów itd., pytania. Ciągłe czynny jest adres: instytut@ipswin.pl

Skoro pojawiają się pytania, to czas na odpowiedzi.

Pytanie 1: W 2022 roku zmarł ojciec studenta, który był właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 8 hektarów przeliczeniowych. Spadek objęła jego żona i student - w częściach równych, po połowie. Gospodarstwo jest wdzierżawione na okres 10 lat, a umowa zgłoszona do urzędu gminy. Matka studenta ma rentę rolniczą, a student rentę rodzinną po zmarłym ojcu. Jak prawidłowo obliczyć dochód z gospodarstwa rolnego? Zsumować dochód z tytułu rent oraz dochód z gospodarstwa? Co ze studentem, który ma rentę rodzinną?

Odpowiedź: Należy uwzględnić dochody z tytułu rent, a pominąć dochód z gospodarstwa rolnego obliczany na podstawie obwieszczenia Prezesa GUS, o ile umowa dzierżawy spełnia warunki, o których mowa w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zgodnie z art. 5 ust. 8 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się obszary rolne oddane w dzierżawę z wyjątkiem oddanej w dzierżawę, na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego. Nie chodzi więc o jakąkolwiek dzierżawę, ale o dzierżawę, o której mowa w art. 28 ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepis ten, mocą ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r., zyskał nowe brzmienie z dniem 15 czerwca 2022 r.

Wspomniany art. 28 ust. 4 stanowi, że rencista zaprzestął prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając gruntów wdzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej - w przypadku renty stałej - co najmniej na 10 lat, a w przypadku renty okresowej - na okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy o przyznaniu tej renty, której zawarcie potwierdził wójt, właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotu dzierżawy, osobie niebędącej: a) małżonkiem rencisty, b) osobą pozostającą z rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym, c) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b (...).

Kluczowe więc dla oceny jest spełnienie łącznie kilku warunków: 1) właściciel nieruchomości ma status rencisty; 2) umowa została zawarta na okres 10 lat, a w przypadku renty okresowej - na okres wskazany w decyzji o przyznaniu tej renty; 3) zawarcie umowy

potwierdził wójt gminy; 4) stroną umowy nie może być małżonek rencisty i osoby pozostające z właścicielem gospodarstwa we wspólnym gospodarstwie domowym, w tym małżonek takiej osoby.

Oznacza to, że można wydzierżawić gospodarstwo np. zespołnemu, który z właścicielem nie prowadzi wspólnego gospodarstwa.

Odnosząc się zaś do statusu rencisty, należy przywołać chociażby art. 32 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym wypłata renty rodzinnej ulega zawieszeniu, jeżeli uprawniony prowadzi działalność rolniczą. Przepisy art. 28 ust. 4 stosuje się odpowiednio. Status rencisty posiada więc i osoba, która pobierana rentę rodzinną przyznaną na mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Można przyjąć, że umowa dzierżawy jest ważna, co oznacza, że dochód z gospodarstwa rolnego obliczany na podstawie hektara przeliczeniowego i obwieszczenia Prezesa GUS nie ma tu zastosowania. Natomiast dochodem będzie nie tylko renta matki oraz renta rodzinna studenta, ale i czynsz z tytułu dzierżawy.

Pytanie 2: Studentka ma alimenty w formie aktu notarialnego od swojego ojca. Czy akt notarialny musi być zatwierdzony przez sąd (nadana klauzula wykonalności przez sąd?) Czy na potrzeby stypendium socjalnego wystarczy sam akt notarialny oraz przelewy ilustrujące, że studentka otrzymuje alimenty od swojego ojca?

Odpowiedź: Alimenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, muszą być udokumentowane. W myśl § 5 ww. rozporządzenia, w przypadku dochodu z alimentów, do dokumentów stwierdzających wysokość dochodu rodziny zalicza się: odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną. Akt notarialny, mocą którego strony porozumiały się co do alimentów, nie pochodzi od sądu, co oznacza, że wymagane jest zatwierdzenie tego aktu przez sąd. Tym samym chcąc prawidłowo udokumentować dochód z tytułu alimentów należy wezwać studentkę do przedłożenia aktu notarialnego zatwierdzonego przez sąd, a gdyby to było niemożliwe to konieczne jest zwrócenie się do studentki z pytaniem o wysokość dochodów ojca.

Pytanie 3: Student otrzymał w ubiegłym roku spadek po babci. Czy jest to dochód?

Odpowiedź: Na użytek stypendium socjalnego istotne znaczenie odgrywa dochód w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, z uwzględnieniem dochodów pomijanych. Oznacza to, że spadek musi być ujęty w zaświadczeniu z urzędu skarbowego, by móc go uwzględnić. Nie oznacza to jednak, że spadek uzyskany w roku podatkowym przed okresem stypendialnym, albo po tym roku podatkowym, nie odgrywa znaczenia. Kluczowe bowiem jest trudna sytuacja materialna. W praktyce należy zwrócić uwagę na dwa etapy postępowania w przedmiocie przyznania stypendium socjalnego, o których przypomina NSA w wyroku z dnia 20 kwietnia 2021 r., sygn. III OSK 363/21. Pierwszy z nich to możliwość ubiegania się o stypendium socjalne, która połączona jest z dochodem, obliczonym na podstawie zaświadczenia z urzędu skarbowego oraz dochodów nieopodatkowanych. Dochód ten nie może przekraczać kwoty, o której mowa w art. 87 ust. 2 PSWiN (aktualnie 1570,50 zł netto na jedną osobę w rodzinie). Drugi etap łączy się z przyznaniem stypendium socjalnego, ale jest to możliwe tylko wtedy, gdy organ stypendialny nie ma wątpliwości co do trudnej sytuacji materialnej. Stąd zasadne jest zwrócenie się do studenta o wskazanie, co wchodziło w skład spadku. Mogą to być pamiątki rodzinne, jak i środki pieniężne, które de facto przybiorą postać oszczędności. Oszczędności zaś stanowią przeszkodę w dostępie do stypendium socjalnego.

Pod adresem: <https://pomocmaterialna.pl/ministerstwo/2024/> dostępna jest aktualna oferta bezpłatnych webinarów. Zapraszamy do udziału!

Blog pt. Pomoc materialna dla studentów jest częścią projektu Instytutu Prawa Szkolnictwa Wyższego i Nauki pt. Pomoc materialna dla studentów - kompetentnie i na czas! - II edycja, który decyzją Ministra Nauki został dofinansowany i jest zrealizowany w 2024 roku jako zadanie publiczne w ramach konkursu pn. „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”.

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego
